

IV ANCA

JOC DRAMATIC

1925

PERSOANE

TATĂL, 50 ani, mare și vînjos

LUCA, fiul său, 25 ani, pictor

DINU, prietenul lui Luca, doctor, 27 ani

I VAN CA, 18 ani

SLUJNICA, aproape bătrînă

ZECE BĂRBAȚI, figuri visate

UN BĂIAT, cam de 12 ani, vînzător de
ziare

Jocul se petrece în zilele noastre.

TABLOUL ÎNTÎI

O odaie, ce pare prea puțin a unui artist, de-o sărăcie și simplitate aproape călugărească. În fund, spre stînga, o ușă răspunde în cîmp, iar în dreapta, o fereastră mare deschide privirilor un cer de-un alb astru adînc și spiritual. La dreapta, o ușă spre altă cameră. Lîngă ușă atîrnă un ceasornic vechi și nu departe un pistol. Zidurile zugrăvite cu arhangheli bizantini. În fața ferestrei o laviță, o masă și scaune. În stînga o canapea și în mijloc un șevalet.

TATĂL

(Se uită pe fereastră.)

DINU

1, *(Se uită la niște ptnze-tablouri așezate teanc pe masă, citeo-
j-, dată ridică ochii cu privire mirată spre tatăl, care vorbește.)*

TATĂL

ii Vîntul cald suflă iar — ca totdeauna în zilele astea
de martie. Nu șuieră deloc. E moale și puternic,

adoarme cu-

fetul și trezește sîngele. Suntem în preajma
fechinocțiului, ntr-o noapte vîntul mînîncă zăpada,
dezbracă copacii, în |lrei zile zvîntă munții și
ogoarele. A patra zi urșii se trezesc ide sete în
peșteri, a cincea orașul se uscă și satele și-aruncă
■cojoacele. A șasea zi vîntul se furișează fierbinte
în case,

oamenii încep să-și simtă trupul gol sub straie, și-n
codri s-aude surd pasul jivinelor. E ca un larg și
nebun duh țîșnit din nările taurului sau ale
berbecului stelar.

DINU

Și a șaptea zi?

TATĂL

A șaptea?

(ride)

A șaptea zi Domnul se odihnește și zice: sunt
bune și frumoase toate foarte.

DINU

Ce vînt de basml

TATĂL

(se apropie)

Ei - și pînzele lui Luca?

DINU

Vreau să număr cele alese.

TATĂL

Nu mai număra. Sunt zece.

DINU

Prea puține.

TATĂL

Uite încă un teanc.

DINU

Mă cam grăbesc. — De trei zile tot așa. De la un
pictor la alful prin băltoacele orașului. — Oare
Luca mai întirzie mult?

TATĂL

Poate știe slujnica...

(Deschide ușa din fund și strigă.)

Mărie!

SLUJNICA

(apare în ușă, ștergându-și fața cu șorțul)

M-ați chemat?

TATĂL

Unde e Luca?

SLUJNICA

De — domnule 1 Sfinții

umblă tot pe calea pierdută.

TATĂL

O turmă de mîncători de ghindă n-ar ajunge să
bag în *m* toți necurații din tine, Mărie!

(Ridică glasul.)

A plecat de mult de-acasă?

SLUJNIC

A N-am văzut. N-am

auzit.

TATĂL

Și-a luat traista cu vâpseli?

SLUJNICA

Nu știu.

TATĂL

Nu ți-a spus nimic?

SLUJNICA

Domnu' Luca nu prea are obiceiul să-mi
vorbească.

TATĂ
L
Minți!
SLUJNICA
Nu știu, n-am văzut. Nu mint.
DINU

Las', părinte!
TATĂL
Afar'!

SLUJNICA
(Iese.)
TATĂL

E o pocăită! Nesuferita făptură. Se-ncăpățânează mai ales cînd e vorba de fiul meu și de ploșnițe. — Da, de ploșnițe. Nu vrea să-și curețe bucătăria, zice că-i sunt dragi, fiindcă miroase ca frunza de mușcată.

(Rid.)

Del.
DINU
Luca ce mai face?

TATĂL

Se adună în colț, uite colo, nemișcat ca o piatră. S-ar zice că ține judecată asupra oamenilor.

De multe ori stă ziua întreagă așa. Nu și-ar mișca un deget. Cînd se uită în jur, parcă se miră că e încă tot pe pă-mînt.

DINU
Ai dreptate, Luca dă mult de glndit.
TATĂL

Îl crezi bolnav?

DIN
Bolnav — nu. Gîndul^u de care-1 vezi mai greu
abătut 'dt orice boală. De aceea am el. Nu
venit. Știi cît țin nud ar suntem prieteni în
din copilărie.

TATĂL
(cu
gest de
Pot eu să-i ajut?

nepăsare) DINU
(Pe ușa din fund intră)

Anevoie!

IVANGA
(părul roșu, scurt tăiat, sprintenă, ciudată.)

TATĂL ȘI DINU (O privesc întrebător.)

IVANCA
I, Scuzați că n-am bătut. Voiam să-l surprind. Cred
că n-nm greșit. Aici stă un pictor — nu-i așa?

TATĂL
(perplex)

| Un pictor?

IVANCA

Mi-a spus cineva că aici stă un pictor.

TATĂL

Da, da. Aici stă unul. Domnișoară — doriți?

IVANCA

p , Doresc să-l văd, numai să-l văd.

TATĂL

* E dus în oraș. Trebuie să se întoarcă. Luați loc
domnișoară.

IVANCA

(privește peretele)

Ha! Arhanghelul acesta-i el. Și ăsta-i el. Și ăsta-

i al. TATĂL

Cu alte cuvinte, îl cunoașteți?

IVANCA

(fără să se întoarcă)

Eu îl cunosc, dar el pe mine nu.

Sprâncenele, fruntea, lumina — toate sunt ale
lui.

TATĂL

Da, seamănă. Cu mica deosebire că zugravului
îi lipsesc aripile.

(Apoi.)

Vorbesc simbolic — domnișoară.

IVANCA

Dumneata cine ești?

TATĂL

(surprins)

Dacă dorești să ne cunoaștem, ia loc
domnișoară. Zugravul se întoarce. Până atunci
putem vorbi.

IVANCA

(privind împrejur)

În sfârșit sunt aici. De mult mă tot doresc aici.

TATĂL

N-ai vrea să ne spui cine ești?

IVANCA

Nu știu nici eu cine sunt. Numele nu dă nici o
lămurire în privința aceasta. M-am născut, sunt,
fluier și umblu. Restul — tăcere.

(Ride.)

TATĂL

După vorbele din urmă ești actriță.

IVANCA

Aș! Cum poți să mă jignești așa? — Sunt un model.

TATĂL

Un mo-del? Și ce vrei cu noi?

IVANCA

Cu dumneavoastră nimic.

Pe zugrav îl vreau.

Cînd pot să-l văd?

TATĂL

Dacă aștepți.

IVANCA

Nu pot s-aștept. Dar dacă trebuie, mă întorc.

TATĂL

Minunile vor fi totdeauna bine primite.

IVANCA

Atunci, la revedere.

(Se complimenlează rîzînd și iese.)

TATĂL

Ai auzit cum m-a întrebat — cine sunt? — Ai mai pomenit una ca asta? Ce ochi. Ce rîs. Ce pas. Ge nebunatică obraznicie.

Asta ar topi cu căldura ei și platoșa sfîntului Gheorghe |Dumneata cine ești?" Extraordinar.

DINU

La mine nu s-a uitat.

TATĂL

Ilm. Oare se mai întoarce?

^ Dacă nu mă înșel, ^{DIN} eu am mai văzut-o. Stai numai, — că-i dau de urmă. Da, la un prieten. Își are ciudățeniile ei. Când se lipește de cineva — nu mai pleacă. Păziți-vă.

^{TATĂL}
Aici stau model numai arhanghelii și celelalte odrasle inutile ale cerului. Și acum, asta cu părul roșu. Eh, eh. Ce-o fi voind?

^{DINU}
Știu eu? Pare a fi în căutarea unui nou stăpîn. La prietenul acela a stat un an întreg.

(Pune vreo cîteva pînze la cele alese.)

Am ales treisprezece pînze.

^{TATĂL}
Mai ia una să nu fie chiar treisprezece.
Băiete, strașnică, învolburată fată. A adus-o vîntul ăsta cald de martie.

^{DINU}
(ia o altă pînză)

Ce om chinuit e Luca. Prin contrast cu întunecatele sale instincte toate subiectele lui sunt de-o exagerată spiritualitate. O, Doamne: această zilnică, îndîrjită, mută, neîncetată luptă cu sine. Spiritul arde cu flăcări în tufa de spini, dar spinii nu se prefac în cenușă, ci rămîn spini.

^{TATĂL}
Iacă încă vreo cîteva tablouri, după părerea mea mai puțin reușite. În cele din urmă ce tot vrea cu aceste gesturi extatice? Mai bine ar face să picteze sănătatea nebună a unor tauri veseli de lumină și bucuroși de pajiște. De ce tot îngerî? De ce nu — mai bine — niște tauri, din cari aburesc toate poftetele pămîntului?

^{DINU}
Părinte, Luca mi-a făcut unele mărturisiri. Ți-a făcut unele mărturisiri? Ei, las'! Fiul meu? Sunt ijBurios. Douăzeci de ani n-am putut să scot din el un cuvînt. ^{ij}Și deodată vii dumneata cu bagheta magică și le scoți. Sunt foarte curios.

Dacă nu abuzezi. — Făgăduiește-mi că ai să-î cruți nervii. Ipaltăieri, după miezul nopții, aud bătăi la ușă. „Cine-i?” Întreb. De afară: „Eu. Eu.”. Era el.

TATĂ
Mă scol, deschid. El lotră abătut „Am venit să mă scapi”. Credeam întâi că l-a placat cineva pe stradă. „Nu”, răspunde el, „stau pe picior JKO război cu mine, cu mine însumi. Sufletește îmi merge IbroBt, prost de tot.” Până dimineața a urmat apoi o lungă Spovedanie.

TATĂL
Mult aş da să aflu ce ți-a spus.

DINU
Mai întâi — vezi — eu — ce-i adevărat, ce nu — nu BOT să știu. Toată noaptea s-a zbătut — s-a frământat, își frîngea minile. „Dragă Dinule, dragă Dinule”, zicea. „Ce mă Bac — nu mai pot trăi — simt ceva grozav în mine — așa P« o teamă — ca o teamă să nuucid.”

TATĂL
(lăide)
I; lla-ha-ha! El — ucigaș!
(Enervat.)

| Pot eu să-i ajut?

DINU
II Nu poți, dar să-i cruți nervii. De altfel, bănuiesc că inten- ftionează să plece de-aici.

TATĂL
A mai plecat și iar s-a întors.
(Se plimbă.)

E nebun, frate. Eh. — eh — și pentru ee face artă și pentru ce practică asceza?

DINU

E cel puțin tot atât de normal ca și noi. Ca e tăcut — ce are a face? Că îl prigonește un gând? Pornirile lui — de care se teme! De! Poate că sunt mult mai generale și mai normale, decât ne place să credem. Eu le am, dumneata le ai, toți le avem. Și ca și noi și toți ceilalți s-a închis și el de bunăvoie într-o cușcă. De teama de sine. La fel facem toți. închiși în cuști ambulante umblăm pe străzi, în societate, și pretutindeni, și rinjim fericiți ca zeii în intermundii. *Ecce homo.*

TATĂL

(se vaicăra și rîde)

Oh, oh!

Hal

Ha-ha-hal - Ha-ha!

Lasă-mă, — teoria asta-i prea complicată pentru mine. Nu-mi face nici un haz. Du-te la academie cu ea.

DINU

Ce-am avut de spus, ai auzit. Cruță-i nervii. Nervii, părinte!

TATĂL

Lasă-mă, frate, oare mi-am făcut eu scripcă din nervii lui?

Nu mai vreau să știu, nu mai vreau să aud nimic.

DINU

Ei, ca să nu devin nesuferit, plec. După tablouri trimit mine.

TATĂL

Altceva?

DINU

Cheltuielile pentru sala de expoziție mă privesc.

TATĂ

L

În orice împrejurări, prietenul gata de jertiă.

(Îl bate pe umăr.)

Bine, bine, am să-i spun.

DINU

Nu uiți.

TATĂL

N-am să uit.

DINU

La revedere.

TATĂL

Cu bine,
doctore.

DINU

(Iese, ușa din fund rămîne deschisă.)

TATĂL

(L-a insolit pînă în ușă. De-afară se aude:)

SLUJNICA

Blestemata! Păcătoasa!

TATĂL

(din ușă)

Despre cine vorbești, dacă-mi dai voie să
întreb?

SLUJNICA

Despre domnișoara care-a fost aci.

TATĂL

(cu o exagerată curiozitate)

O cunoști? Cine e?

SLUJNICA

Cine e? Nu știu. Nici nu vreau să știu.

Adică — nu se vede cit de colo Cine e? Parcă a ieșit de-a dreptul din casa cu lampa roșie.

TATĂL

Haide, piei, să nu te mai văd.

SLUJNICA

Dumneata ca bărbat ar trebui să le cunoști mai

bine. TATĂL

(Închide ușa din fund și iese pe ușa din dreapta. Scena goală.

Se mai aude servitoarea vorbind singură afară.)

(Pauză.)

(Se aude orologiul de perete cu limbă lungă; după un răstimp vine din stingă:)

LUCA

(Palid și de-o liniște aproape neomenească. Își ia un halat stilizat, se duce la orologiu și-i oprește limba. — Apoi începe să picteze. Totul se petrece în cea mai mare tăcere.)

UN BĂIAT

(vlnzător de ziare, zdrențăros, obraznic, intră pe ușa din fund și strigă din rășputeri)

BĂIATUL

LUCA

(își astupă urechile)

Taci, taci.

LUCA

(blind)

Ziare domnule, Dimineața, Lupta, Universul, Veselia, Furnica.

(Așteaptă, surprins de acest efect al buneii sale vestiri.)

Vino mai încoa', — de ce strigi așa? Nu vezi că sunt aici? Vino mai aproape să te văd. Nu trebuie să te temi. Nu te bat. Vino.

BĂIATUL

(se apropie nesigur și întrebător)

Și spune-mi acum, de ce-ai strigat? Numai ca să mă puri? Vezi. Nu m-am supărat. Nu m-am supărat deloc, ti mulțumit?

BĂIATUL

(Dă. din umeri.)

LUC

A

(blnd

)

Ți-s hainele rupte. Vreau să-ți dau niște pantaloni.

(Scoate dintr-un ungher niște pantaloni și-i dă.)

Poftim — niște pantaloni. Ți-aș da și cîțiva lei, dar m. Ei, spune-mi de ce-ai strigat?

BĂIATUL *(liniștit, mirat*

de pantalonii căpătați)

Nu doriți un ziar?

LUCA

Nu citesc ziare.

BĂIATUL

Luați *Lupta*. Mare scandal în sinod. Uite aici cu litere |U potcoavele lui Bucefal — „Popa și maicele“. Nu? Vi le Cil'isc.

(Obraznic.)

Citește frate — e vorba despre tatăl dumitale. L-a răs-. Ōpit sinodu'!

(Iese fugind și din nou strigînd pe ușa din fund.)

Lupta, Veselia.

TATĂL

(vine din dreapta)

Ai sosit? Ai avut un oaspe.

LUC

A

Dinu?

TATĂL

Dinu — și un — model.

LUCA

(în concentrare lăuntrică, tot liniștit)

Un mo-del?

TATĂL

Eh, %eE, părul» aramă topită, ochii lacuri verzi.

LUCA

Părul roșu e frumos, dar nu cunosc pe nimenea cu părul roșu.

TATĂL

A întrebat de tine într-un fel foarte ciudat, și-a plecat. Probabil se întoarce.

LUCA

(indiferent)

Nu știu cine ar putea să fie.

Dar prietenul, ce a voit?

TATĂL

Ciudat om și Dinu al tău. Închipuiește-ți, găsește tablourile tale foarte interesante.

(O scurtă pauză.)

Acum pregătește o expoziție. Din ale tale a ales vreo patrusprezece pânze pe care ar vrea să le expună. Dacă-i dai voie, firește.

LUCA

(întrebător)

De ce nu? Dacă-i face plăcere. Dar fără nume.

Fără nume. Din recunoștință față de părinți.

Desigur —

ducă ai un tată așa de faimos.

LUCA

TATĂ
L
(întrebător)

Nu înțeleg.

TATĂL

Cum ai și putea să înțelegi?

LUCA

sf Tată de ce nu aștepti să te lămuresc? Nu mi-e deloc ftyine de numele tău. în expoziție vreau să fiu fără nume, fiindcă așa înțeleg eu arta. O operă de artă trebuie să fie o faptă bună: anonimă. Numele e pentru viața de toate î iile lc, nu ca să faci artă cu el. Eu — cel puțin, așa cred.

TATĂL

Ești un fantast.

LUCA

Î Au mai fost vremuri cînd cei ce se îndeletniceau cu arta, #c pierdeau în muncă fără de nume. Nu sunt cel dintîi, nici EpI din urmă. Anonimatul e vindecare de-o boală grea, o jgHmlecare de noi înșine. Dar s-o lăsăm.

TATĂL

■L Ești un fantast, — dar s-o lăsăm.

(O scurtă pauză.)

i Nu înțeleg ce e cu orologiul ăsta de perete. îl tot întorc fi iar se oprește.

LUCA

(ezită o clipă, parcă ar ascunde o taină)

Eu — l-am — oprit.

TATĂL

Tu l-ai oprit? — Ce te-a apucat?

Mă supăra.

TATĂL

Ei, asta-i! înțeleg să te supere noaptea, dar ziua?

(Pornește orologiul orientindu-se după al său.

Orologiul bate trei.)

TATĂL

Așa.

LUC

LUCA

(oftează o dată din adine; o scurtă pauză)

Tată, nu ești așa de bun să treci dincolo? Vreau să lucrez.

TATĂL

(Nedumerit.)

LUCA

(foarte liniștit)

Nu te supăra — am nevoie de liniște. Am citit pe fețele oamenilor că astăzi e sărbătoare, dar eu vreau să lucrez, mult, mult. Fără încetare.

TATĂL

Ce ascunzi în tine, fiule?

LUCA

(blînd și cu oarecare tristețe)

Nu vin oare din viața ta? Ar trebui să ne înțelegem cu tăcerile, cum alții se-nțeleg cu cuvintele.

TATĂL

Tinere, ce ascunzi?

LUCA

Am nevoie de liniște.

TATĂ

I; Numai atât? Motiv prea neînsemnat ca să trec dincolo. BRII spiritul a început să ardă în tufa de spini? Vreau să știu, să-mi lapăd opincile. Ha-ha-hal

(Se apropie de el, îl prinde de mină, se privesc străini.)

Ești bolnav, ori — ești... mi-e milă de tinerețea ta.
(Îi lasă mîna.)

LUCA

Do tinerețea mea? Sunt un copil bătrîn tată.
!; Aproape tot așa de bătrîn ca strămoșii mei.

TATĂL

Asla-i metafizică.

LUCA

Metafizică, boală, tinerețe — ce alchimie blestemată 1 lju*i așa?

Do douăzeci și cinci de ani mănînc sufletul pinii lingă Ehe. Oh, Doamne. Să nu fie cu puțință nici o punte între |U»i doi?

TATĂL

Ei, bine, te las.

(Vrea să iasă.)

LUCA

(face un pas după el, stăpinindu-se)

Nu, tată, stai. Acum să nu ieși. Acum să rămîi. Acum - pot — acum să mă ierți. Acum să rămîi. Iată, o frică mare a venit peste mine. Tată — vreau să-ți spun ceva.

TATĂL

I Că vrei să pleci.

LUCA

N-aș fi plecat fără să-ți dau de veste, dar de plecat, ȋrobuio să plec. Nu e bine să mai rămîn.

Ce ai?

TATĂ

L

LUCA

(își duce mina peste frunte.)

TATĂL

Te-ascult.

LUCA

Tată, nu râde. Bine de cel ce are cuvinte, dar în mine toate vorbele s-au făcut pietre. Mîinile astea — le vezi? O soartă e în ele, peste ele, lîngă ele. Ce se petrece în mine nu știi nici tu, nici eu. Un spațiu se întinde aici, ca o mîhnire fără sfîrșit. Plutesc ca pe o apă neagră aici, în urîtă nemărginită deznădejde. Oh, nu mai pot. Ridic un deget — cade zăvorul de pe o poartă ce ar trebui să rămînă veșnic închisă. Nu e bine să mai rămîn. Toate lucrurile îmi fac rău aici. Nu mai pot. Nu mai pot. Trebuie să plec. Vreau alte gînduri, așa nu mai pot. Vreau alt aer, așa nu mai pot. Tată, am un gînd înăuntru prin care mi se scurge tot sîngele.

TATĂL

(rece)

Dacă n-aș ști totul de la prietenul tău, ți-aș cere să fii mai lămurit.

Las', las'. E de prisos.

LUCA

Vreau să uit. Să uit că sunt.

(O scurtă pauză.)

Rîzi, tată. Rîzi, cum ai tu obiceiul.

TATĂL

La ce atîta frămîntare? Inchide-te într-o cușcă dacă nu ești sigur de tine. Prietenul tău mi-a făcut filosofia cuștilor ambulante în care oamenii senchid de bunăvoie, rînjind fericiți ca zeii în intermundii. Sau dacă nu, — îți stau la dispoziție cu alt sfat... Nu ești făcut pentru viață. Ascultă-mă pe mine. Sunt om bătrîn.

	LU ^ (<i>înfrînt</i>)
<u>Tu</u> zici?	TA TĂ L
<u>Hu</u> zic.	LU CA
ttlzi, tată, rîzi, cum	ai tu obiceiul. TAT AT.
Ku zic — fiule.	LU CA (<i>deznădăjdu it</i>)
<u>Tu</u> zici?	
<u>Ku</u> zic.	TATĂL
	LU CA

K Am aşteptat — nu, n-am aşteptat nimic. Şi tu —
în loc H>mi ajuţi. Oh, e-ngrozitor.

TATĂL (*vrea*

să iasă)

Nu eşti făcut pentru viaţă. Sunt om bătrîn.

LUGĂ

Tată, încă nu ţi-am spus tot. Ascultă-mă tată.

TATĂL

(*a tnnodat repede un leit din ştreangul ce l-a avut în mină şi-l
lasă să cadă*)

I lu-ha-ha-ha!

(*Iese.*)

LUCA

(*îşi strînge minile la gură*)

Nu, n-am aşteptat nimic. De la el — nici un
ajutor.

TABLOUL AL DOILEA

Aceeași odaie. Lumină atît de ireală, că dă întregului ceva
ireal, visat.

LUCA

(pictează, singur.)

Mă opresc și-apoi iarăși lucrez. Pe pînza
aceasta pun mult albastru ca să mă luminez. Ziua
de ieri se continuă și-n ziua aceasta. Fata frumoasă
dacă ar veni, aș ști s-o iubesc. Dar mai bine ar fi să
nu vie. Rîzi, tată, rîzi.

IVANCA

(Intră, se oprește.)

(Orologiul de perete bate sonor ca un clo
po

IVANCA

(Cu fiecare bătaie se apropie și m
pa

LUCA

(Tresare.)

IVANCA

Tinere, și de bățiile unui ceasornic tresari?

LUC
cui să-ți spun? Poți tu să înțelegi? Acesta-i începutul. :buie să ocolesc inevitabilul faptei. Ascultă. închide ochii lllcultă. Unde mai pot să fug? Unde mă ascund? Ceva ■ r.uv are să se întâmple.

(Misterios și încet.)

Ai avut vreodată îndrăzneala să pui mina pe-un ceainic?

IYANCA

Pe un ceasornic?

LUCA

Iartă-mi dorința. Dar dacă poți pune degetele tale fru- tiitun pe cadranul cu zodii. Vino, vino — întinde mina. Mută arătătoarele înapoi.

IVANCA

(se duce la ceasornic și întinde mina)

* Niciodată nu mi-a fost frică să ating un ceasornic, și Bttm când te văd adunându-te ca un cîne bătut, mi-e frică. (Mută arătătoarele înapoi. Orologiul bate patru.)

LUCA

(ascultă cu încordare)

I Cit ă bătut? Cît a bătut?

IVANCA

I Patru.

LUCA

K, D-am mai încercat de multe ori. Ceasornicul are o soartă. BftCă-1 muți încă o oră înapoi, are să bată înainte, cinci,

K^m W — îl dai cu putere înapoi, el bate înainte, tot înainte.

tui și-l ascuți, tic-tac, tic-tac. Spune-mi ce-mi mai rămîne? pfl aștept? Nu mă pot apăra cu nimic. Asta înseamnă sfîr- Eitul. Fată cu părul ca soarele în apunere, ieri ai venit înțîia Bră. A fost inevitabilă intrarea ta aici, și tot așa faptul că Oftau în fața ta. Și tot așa cele ce vor urma.

IVANCA

Atunci rămîn aici.

LUCA

Eu voiam să ies încă astăzi din casă. Voiam să plec. Cum voi scăpa? Dacă mi-aş îndrepta pasul spre uşă, uşa s-ar închide singură şi n-aş mai putea să ies.

De unde vii? Parcă din noaptea mea lăuntrică te-ai ridicat. Oh, de ce-ai venit? De ce-ai venit? Eu cred că nenorocirea cu tine va începe.

TATĂL

(Intră din dreapta, deschide uşa încet, rămîne în prag, fără să zică ,ceva îi priveşte. Ivanca e cu spatele către el, nu-l

vede.)

IVANCA

Nu mă alunga. încă nimenea nu m-a trimis înapoi. Bucură-te şi primeşte-mă.

LUCA

Doi oameni, cum sunt eu şi cum eşti tu, cînd sentîlnesc să nu se privească. Să nu rămîi aici.

IVANCA

Ziceai că m-am ridicat din noaptea ta.

LUCA

Pentru sîngele meu te-am strigat. Nu trebuia să vii. Un blestem s-ar fi putut încă ocoli, ci acum eşti aici, trup viu şi mai răscolitor decît orice altă primejdie. Fugi, căci altfel s-ar putea — s-ar putea întîmpla — ce nu s-ar putea în- tîmpla?

Pleacă. Du-te.

IVANCA

Vreau să-ţi ajut să trăieşti.

LUC

'Toate focurile vechi ~~ce~~ le-am înropat în carnea mea,

Sșputoa să reînvie în apropierea ta. Dar ce aș mai putea să îți nentru ficele omului? Traiul meu e o zilnică sinucidere, Bki și așa trebuie să fie, căci altfel răul ce l-aș aduce ar înmiera orice închipuire. Îmi ești apropiată, cu toate acestea p put să-ți spun, cât de mult doresc să pleci. Te rog, du-te și nu te mai întoarce niciodată.

IVANCA

Vreau să-ți ajut să trăiești. Vreau să te vindec.

LUCA

O, de ce nu se închid pleoapele? O, de ce mai văd?

IVANCA

(simte că cineva e tn ușă)

Tinere, o ușă s-a deschis. Simt că un om ne privește din

I iacă e tatăl tău, fă-i semn să plece de-aici. Nu vreau să Ulii mai privească.

LUCA

I Tată, de ce taci? Tată, dă-o afară! Tată, de ce nu-ți Bjmri sămînța?

TATĂL

(Se retrage cum a venit.)

LUCA

(Vrea să zică ceva, se așază pe canapea.)

IVANCA

(i se îmbulzește între genunchi)

; Am să-ți vorbesc. Tu taci.

LUCA

j Ce-ai făcut? De ce nu te-a dat afară? Nici el nu mai ■fti putere asupra ta? Ai intrat aici, și nimenea, nimenea nu BVai are putere asupra ta.

IVANCA

Ridică-mă la tine. Fă ce vrei. Nu mă trimite. N-ai vă- zut cum mă privea? Voia să mă ia. Eu vreau să fiu numai a ta.

LUCA

(Pauză.)

Sufletul meu e trist.

Și ziua asta, parcă ar fi luminată de lună, nu de soare. Pîndesc năluci din toate umbrele.

La noapte cerul are să-și arunce stelele în fîntîunile noastre, și-o să ne simțim tulburați foarte.

Lasă-mă să-nchid ochii, să fiu trist.

IVANCA.

Închide ochii. Închide ochii.

(Pauză. În răstimp ies, de după canapea, de după masă, de după perdele zece bărbați și se așează pe masă, în fereastră, pe laviță. Sunt îmbrăcați în aceeași haină, ca un halat, care poate să fie ele oricînd și de oriunde. Mai ciudat însă e că toți seamănă cu Luca, de-ai crede că sunt unul și același.)

LUCA

(însăpămîntat, sare în picioare)

Nu vezi? Toți ne pîndesc din toate părțile.

CEI ZECE

(Rid în triluri stridente.)

ÎNȚIUL

Priviți-vă, Ați fi vișat vreodată să semănăm așa de grozav unul cu celălalt?

AL DOILEA

Grozav semănăm unul cu celălalt.

ÎNȚIUL

Străluciți urmași, eu am trăit acum cincisprezece veacuri. Am fost călugăr, cu tinerețea am pustiit

tinerețile! Cînd am

poarta raiului am suflat în spada de foc a îngerului | am suflat în spada lui de flăcări și-am stins-o ca o ; de mort. Apoi am intrat.

AL TREILEA

sunt nepotul tău.

AL PATRULEA *(către Al*

cincilea) li sunt tatăl tău. Nu mă mai cunoști?

AL ȘASELEA

(câtre întiiul)

este vreunul mai vechi decît mine? Eu sunt mai nou 'pte veacuri și mai sărac cu șapte isprăvi. Și totuși cît re semănăm.

AL ȘAPTELEA

grozav, cum semănăm.

devăr grăind toți acești cocliți trebuie să fie moși și "oși de ai mei: o garnitură întreagă, pestriță, spurcată rioasă. .Parcă aş fi între două oglinzi și m-aş vedea de ■•"nărate ori. Dacă odaia ar fi fost mai mare, ar fi venit tnlo — la această sărbătoare a recunoaşterilor. Oh, da, e grozav.

AL ȘAPTELEA

reproducem repetîndu-ne, parcă am fi o idee fixă a ;rii neghioabe. De zece mii de ani și mai bine natura nu iftoalc dezbăra de această idee fixă!

AL OPTULEA

Eu m-am omorît singur într-o pivniță pe-o grămadă de oii. Din singurătate — m-am împuşcat în cap. Dimineăta I au ieşit oamenii de la biserică, m-au văzut întins, iul era scurs pe cartofi. M-a săgetat nebunia singurătăţii.

AL NOUĂLEA
Haideți, nu vă mai tot mirați. Pretutindeni, totdeauna, — a fost așa și va fi așa. Variantele aceluiași cântec.

LUCA
Ce căutați aici? Ce vreți aici? Zburliților!
AL ZECELEA
Ce fată frumoasă iubești. - Părul aramă topită, ochii lacuri verzi.

TOȚI ZECE
(în cor
grotesc.)
Ce fată frumoasă iubești. Ha-ha-ha! Ha-ha-ha!
ÎNȚIUL
(către Luca)

Noi suntem vii cu păcatele, tu ești mort fără cusururi. Fata frumoasă trebuie să vie cu noi.

CEILALȚI NOUĂ
(în cor)
Ha-ha-ha!
Cu noi! Cu noi! Pe așternut moale pentru oase goale și pline de glod.

Ha-ha-ha!
Acum suntem liberi! Liberi, liberi!

LUCA
Cenușă pe cap, nerușinaților!

ÎNȚIUL
(către Luca)
De mult tot dăm târcoale singelui tău. Dejece ne-ai ținut subț zăvor, nepoate? Un nevoiaș a voit să se închidă deșertăciunilor. Ce înțelepciune searbădă 1!

CEILALȚI NOUĂ
Acum suntem liberi, liberi!
|pț tlnăr sunt eu!
AL NOUĂLEA
ț suntem tineri. Arendași ai plăcerilor, să jucăm că om tineri.

AL DOILEA l'utu

AL ȘAPTELEA

frumoasă! La mijloc fata frumoasă

1 CEILALȚI NOUĂ

între noi — fata frumoasă! Hora

priculicilor 1 AL TREILEA Suntem liberi,

liberi! Să jucăm!

IV ANCA

Nebunii! Cine sunt nebunii ăștia?

TOȚI ZECE

(Joacă grotesc In jurul Ivancei, cu semne ciudate, ciupind-o.)

ÎNȚIUL

(către Ivanca)

Joacă și tu.

AL PATRULEA

joacă și tu.

TOȚI

Joacă și tu.

AL ȘASELEA

Dacă joci, îți sărut piciorușele. Joacă pe blana
asta de Itul I

AL ȘAPTELEA

Dacă joci, ți-aduc luna de pe mormîntul meu și
ți-o dau P», Sînge cald. Fată vie.

IVANCA

(începe să joace cu ei, ca hipnotizata.)

ÎNȚIUL

Ești mai frumoasă decît te-am urzit în
închipuire. .Ara- tă-ne piciorușele.

IVANCA

(Ridică haina.)

TOȚI

Suntem liberi, liberi! Tineri și liberii *(Joacă*

nebuni, deodată se aude un sunet de mărgelile căzute.)

IVANCA

(rîde cu hohote)

Uitați-vă — v-au căzut dinții din gură, v-au
căzut dinții] din gură ca mazărea. Ha-ha-bal

TOȚI ZECE

*(se opresc brusc, cocoloși ndu-se pe podele, arată unul spre
celălalt)*

Grozav semănăm unul cu celălalt.

ÎNȚIUL

(Parcă ar căuta ceva pe jos.)

IVANCA

(În picioare, în mijlocul lor)

Ha-ha-hal Lăsați-i acum. Nu-i mai căutați. O să-i
gă-j sească slujnica dimineața cînd mătură. Am să
vi-i păstrez.] Unde să vi-i trimit?

Adresa?!

AL NOUĂLEA

Adresa?

AL ȘAPTELEA

Ideea fixă a naturii.

IVANCA

, strada?

AL CINCILEA

0- i pământul ușor“.

IVANCA

1- vă dinții. N-am văzut, n-am auzit nimic. Să iar. Dar să grijiți să nu. vă pierdeți picioarele. Să iar. La joc, tinerilor — peste veacuri.

ÎNTÎIUL

I nostru se smulge mai ușor decât iarba proaspătă v plouat. Dar să jucăm.

AL ZECELEA

(Scoate un chiot subțire.)

CEILALȚI

(Rid.)

ÎNTÎIUL

►i frate? Ai gîtlej de femeie?

AL ZECELEA

ta vine de-acolo că m-am castrat. Am avut cincispre- pii și-apoi — din plictiseală, m-am castrat.

AL DOILEA

ci — ce mai cauți în tovărășia noastră

luminoasă? AL TREILEA

mai cauți între arendașii plăcerilor?

AL ZECELEA

“f-așa, iac-asa. Vreau și eu să . mă uit. îmi place să
i1,

AL PATRULEA

H1 Unu, doi, trei.

(Toți se ridică și încep dansul din nou.)

ÎNTÎIUL

(se desprinde din joc, se apropie de Luca, îl trage de nas)

Ție ți-e frică de oameni?

(Se duce la locul lui în joc.)

Ha-ha-ha!

AL DOILEA

(face la fel)

Ție ți-e frică de faptă?

(Se duce la loc.)

Ha-ha-ha!

AL

TREILEA

(face la fel)

Soarta omului are poteci încurcate. Dacă le ocolești stînd pe loc, toate potecile ți se încurcă înăuntru.

(Se duce la loc.)

Ha-ha-ha!

LUCA

(șoptește)

Lăsați-mă. Dați-mi pace. Încetați, nu mai jucați. Îmi luați puterile. Eu nu v-am chemat. Plecați de-aici. Nu înțelegeți? Am — să — vă — împușc — ca pe niște — cîni.

TOȚI ZECE

Ha-ha-ha!

LUCA

*(Vrea să strige din toate puterile, dar nu poate să scoată
nici un cuvînt, cascade numai gura.)*

AL DOILEA

Bucuros ar scuipa și în urnele noastre. Acum abia mai răsuflă.

LUCA

(Cade topindu-se pe canapea.)

ÎNTÎIUL

1 Suntem liberi, liberi.

AL DOILEA

Am rupt zăgazurile.

AL TREILEA

Am spart opreliștile.

AL PATRULEA

Am ajuns pe malurile sîngelui.

AL CINCILEA

I Să mai trăim o dată.

AL ȘASELEA

Fată frumoasă, n-ai vrea să te arăți goală și luminoasă BHvirilor noastre înviate?

11 i-hi-hi
!

TOȚI ZECE *(Chiote stridente.)*

Cu-eu-ri-gu!

K *(Se opresc brusc, cocoloșindu-se pe podele. Unul arată spre celălalt.)*

| Grozav semănăm unul cu celălalt.

IV ANCA

{cătref

Lvjca)

În-mă de-aici. Ia-mă de-aici.

(Țipă.)

I.i-mă, nu mă lăsa! Am jucat între morți. Oh, oh.

LUCA
Bate cineva la ușă. Eu cred că a fost numai un vis. Oh, oh.

(Se face o clipă Intuner ic. Apoi, lumină normală de zi. Ivanca și cei zece au dispărut. Luca singur, întins pe canapea, se trezește din somn la bătăile de la ușă. Intră Sluj-

LUGA
(speriat, se ridică)
Cine-i?

SLUJNICA
Iartă-mă că te-am trezit. Nu știam că dormi.

LUCA
Am strigat în somn?

SLUJNICA
Se poate. De afară nu s-a auzit.

LUCA
Doamne, ce vis stupid. Ce vis stupid, de

panoramă. SLUJNICA
Domnule Luca, domnișoara ce te-a căutat ieri se plimbă cam de-un ceas în fața casei. Dacă vrei, din bucătărie, o poți vedea.

LUCA
Domnișoara ctt părul roșu?

SLUJNICA
Da, da. Domnișoara cu părul roșu. A fost aci?

LUCA
N-a fost, dar am văzut-o azi-dimineață pp stradă.

SLUJNIC

cred că are să vină iar — ce să-i spun?

*0 îndrepti aici!

SLUJNICA

(Izbucnește în

pltns.)

LUCA

Ki, ce-i? Ce s-a întâmplat?

SLUJNICA

tfi n-o primești că are să-ți mănince zilele.

LUCA

N-are să-mi mănince zilele, Mărie.

SLUJNICA

lift n-0 primești, că-ți mîncă zilele. Așa-mi spune mie ~ n. Doamne, cît ți-am purtat grijă cît ai fost copil- după ^«a murit mămica! Ai fost un copil așa de bun, n-ai fi • o vorbă urîță. Parcă te văd și-acum Mic, mic de tot — ^împiedecai de brînduși în livadă și le certai. Doamne, "m, de cînd ești mare stai ziua întreagă și te gîndești. a oști trist. Cî'te nopți n-am dormit. Tot stai, tot stai. Și tIndoști. Suferi de inimă rea? Nu e bine să te tot gîndești. pezește creierul. Eu sînt proastă, știu, dar de ce n-ai H să ascuți o dată un sfat și de la o muiere proastă? **I-a** ajuns departe cu deșertăciunea? Ascultă-mă, asta părul roșu — îți mănîncă zilele. N-o primi.

Și ii, Mărie — este o veche poveste, oare nu mi-ai spus-o meata? care începe așa: La început înainte de a fi lumea

SLUJNIC

1. — Teatru^A, vol. 1

an fost doi frați: Dumnezeu și dracu — înțelegi?
Doi frați Toate lucrurile le-au făcut în tovărășie.
Unul a născocii ziua, celălalt noaptea, unul a făcut
pe sfinți, celălalt ispitele și visurile rele.

De atunci unde sunt sfinți, trebuie să fie și
ispitei Du-te, Mărie, afară și așteapt-o.

SLUJNICA

(Oftează profund și iese.)

YOCEA TATĂLUI

Mi se pare că n-o păzești destul de bine.

LUCA

(își mușcă buzele.)

SLUJNICA

(intră, cu semne disperate)

Domnule — domnule — domnule — să vezi.

LUCA

S-a întîmplat ceva?

SLUJNICA *(îl*

duce la fereastră)

Sfîntă Maică Precistă — să vezi.

LUCA

Aleargă cineva peste cîmp.

SLUJNICA

E domnișoara. Trăgeam cînepa la meliță, cînd veni fur' tuna. De cînd au început să cadă apele, domnișoara aleargă cu trupul gol prin ploaie și prin vînt peste cîmp. Goală it ieșit din odaia ei, și-a început să sară, de-ai fi zis că o lovea cineva cu biciul peste picioare.

LUCA

Nebunie.

SLUJNICA

Drăcie ori nebunie, cum o iei. Dar poate să cadă loviți de trăsnet în mijlocul cîmpului. Poate să rămîină grămădi de cenușă în mijlocul holdelor. Domnule, domnule — rut ți-am spus eu să n-o primești în casă? Ai primit-o și acum < de trei luni aici și nu mai vrea să plece. Ce copil bun erai. Îți mîncă zilele. Cînd erai mic — te împiedicai de brîndușl

LUCA

Și-acum mă împiedic de alte brînduși. — Du-te dupl' ea!

SLUJNICA

(Iese în goană.)

■ Sfi pun la încercare vremuirea asta? A început și grin- Și pe urmă — ce? Eu să mă duc după ea!

LUCA

SLUJNICA

Boamne, Doamne — sfântă Maică

Precistă! (*Face cruce.*)

VOCEA

TATĂLUI ■ le . petrece, Mario

?

SLUJNICA

K Domnișoara a luat-o razna prin furtună, goală, fără Hpto de cămașă pe ea. Maica mea, ce mi-a fost dat să văd j» riiHa asta. De ce nu m-a luat mai bine Ucigă-l-toaca în K| ctnd am intrat aici?!

VOCEA

TATĂLUI Nu Înțeleg. Ce vorbești?

SLUJNICA

Domnișoara fuge prin ploaie.

VOCEA TATĂLUI

A «I De aceea-i așa de aprins vizitiul cerului.

SLUJNICA

Cum mai vorbești și dumneata.

TATĂL

(*apare în ușă*)

H De, bătrîn sunt

și eu, dar tot îmi mai ies din minți, plăcea s-o văd' și eu. Unde-i?

SLUJNICA

^■iț'nrcă n-am văzut cum te uitai după ea pe fereastră.

TATĂ
L

Ce-a apucat-o?
SLUJNICA

Drăciile, părinte, cele de toate zilele: cînd rîs, cînd plîns, cînd leșin. E mai pornită decît gadina care mușcă pomii; din grădină. Asta-i una de-acele negre-n cerul gurii.

Treci, părinte, că vin.

(Ies amîndoi pe unde au venit.)

LUCA

(aduce pe Ivanca îmbrăcată în halatul în care fusese îmbrăcat el cînd a ieșit)

Unde să te așez?

(O așază pe canapea.)

Odihnește-te 1

IVANCA

(răsufîind grăbit)

Mulțumesc cerului pentru ape. Cald. Cald. Cald. Des-1 chide fereastra. De ce nu m-ai lăsat? E bine așa. Apele au biciuiri moi. Cînd nu sunt brațe să te cuprindă, cînd nu sunt. priviri să te bată cu dragostea lor, te mîntui zburdînd peste holde. Ploaie — trup gol — spune-mi, mă iubești? Cine te-a pus de pază? De ce nu m-ai lăsat. Spune-mi de ce te ferești de mine? Oh, pîrjolul ăsta de vară.

LUCA

De ce mă feresc? Nu știu.

IVANCA

Șezi lîngă mine.

Nu.
Șezi.

LUCA

Să nu-ți aduc mai bine pantofii?

IVANCA

LUCA

(Vrea să șeadă pe-un scaun.)

IVANCA
IÎU acolo. Aici pe canapea — lângă mine. Nu vrei
să eliꝑzi fereastra?

LUCA

(se așază lângă ea)

Ploaia — încă — n-a trecut.

IVANCA

Ațfft — și-acum, acum să-mi povestești ceva.

LUCA

H: L; (*° privește întrebător și stîngaci*)

■fi-ți povestesc? Ce-aș putea să-ți povestesc?

IVANCA

Spune-mi, ai mai avut vreo aventură în viața ta
— una gură — afară de asta cu mine?

LUCA

Vreo aventură? Asta — cu tine — e aventură? Nu. mi-
aduc aminte.

IVANCA

Mai aproape nu poți să vii?

î, (*Observă pe mîncă o pată de stînge, își desface brațul.*)

Uite mi-a rănit brațul gheața bunului tău Dumnezeu.

Sărută-mi rana, să se vindece subt gura ta.

Ca subt frunză de leac.

LUCA

(Sărută brațul.)

IVANCA

Așa, așa, așa. Mai lung, îmi face bine.

LUCA

Sîugele tău e amar.

, (*Pauză. Un ultim tunet lung și foarte depărtat.*)

IVANCA

Oh, ce căldură. E o vară nebună, o simt în toate încheieturile.
De ce taci? La ce te gîndești?

LUCA

Vreau să uit.

IVANCA

Pe mine vrei să mă uiți?

LUCA

Nu. Pe mine.

IVANCA

Haide, lucrează. Știi ce? Fă-mi portretul! Vreau să mă văd cum sunt.
Nu cum sunt în oglindă, ci așa cum sunt în sîngele unui bărbat.

LUCA

(se ridică, ia penelul)

Să lucrez? Bine.

De unde — să — încep?

IVANCA

De unde ispitele sunt mai mari.

LUCA

Sunt zile cînd mă bucur că ești aici.
Vorbește, vorbește. Vreau să te privesc.

IVANCA

Nu cum sunt în oglindă, ci așa cum sunt în tine.

LUCA

(vrea să lucreze) În mine ești porumbelul desculț.

Cîteodată numai ochi.

Cîteodată numai mîni.

Blteodată numai fior rotund.

(Penelul ti cade din mînă.)

Nu pot lucra. **O** greutate mi s-a așezat în mini. IVANCA
| Alunei, du-te și dormi. Ești obosit.

LUGA

B N¹¹ P⁰^ dormi.

IVANCA

I I >II-te In pivniți și bea.

LUCA

f, Nu pot să beau.

IVANCA

; Ieși în lume și trăiește.

LUCA

I **Nu** pot trăi.

IVANCA

K Ffi-ți singelui izvor și mori.

LUCA

Nu pot muri. Vedenia ta se amestecă în culori, în vin, Btrfiin, în moarte. De pretutindenii mă alungi.

IVANCA

I, poate vremea să plec?

LUCA

(*sovăie*)

H îvnnca, nu, n-ai să pleci. Fără de tine gîndul e prea
{ piliu. Fără tine ar cădea bruma între pereți, pe masă, pe Kluno, pe
arhangheli. Lasă furtunile de vară să iasă din noastră, dar tu rămii.

IVANCA

Țn, totuși așa de mult să trăiești?

LUG

N-ai să pleci, Ivanca. A

IVANCA

E așa de mult de cînd aștept. Sunt de trei luni aici, Luca. Nici astăzi nu mi-ai spus, ce te macină. Ochii tăi ard de focul dinăuntru. Ce te frămîntă? Ce te chinuie?

LUCA

Ce mă frămîntă? Ce mă chinuie? Ivanca, ți-am mai spus. Trebuie să fii sfînt că altfel aș fi ucigaș. Și tot ce se poate: dar mai ales fiară. Oh, Doamne! Nu mai întreba.

IVANCA

Prea mult îți întorci ochii spre tine. Mai sunt și alte lucruri. Uite casa, uite cîmpul! Dacă arii noapte, ți-aș zice: uite găinușa de foc.

LUCA

(izbucnește turbure)

De ce nu zici: uite dobitocul bărbos, uite bătrînul, uite I pistolul.

(Ochii i se opresc pe revolverul ce atîrnă pe perete.)

Ivanca, el — el — cel de dincolo, a întrebât iarăși de tine. De ce tot întreabă? Nu vreau să fii a altuia. Auzi? Nu vreau să fii a altuia. Ivanca^ tu nu știi. Cineva pe patru labe stă la pîndă în mine. Fă să uit.

(Rămîne cu ochii țintă.)

IVANCA

Omule, trezește-te. Omule, dă drumul fiarelor din peș-j teri, nu le mai ținea închise.

LUCA

Pe cine vor sfîșia?

IVANCA

Sunt aici. Numai ochi, numai sete, numai trup. Sfîșie-m ă.

Kști aici. Numai sete, numai trup. Nu vreau să fii
Unde privești?

a • nil uni. De ce tot întreabă de tine? Ivanca. să uit.

(O scurtă pauză.)

LUCA
(mai liniștit)

Lucrul se povestește ca un basm. A fost odată o
preo- țarancă, sănătoasă și nebună, de sat. Bunica
mea și pMtfna, lui.

(Arată spre ușa de alături.)

Umbla totdeauna cu pistolul cela la ea. Chiar și
la Sarică. Uneori împușca spre cer și striga: „Vivat, să
JpiuHcă dracul“

IVANCA

(ascultă, cu degetele la gură, își mușcă degetul)

Du, mi-o pot închipui.

- LUCA

Ivanca, am visat odată că zece strămoși de-ai
mei jucau Bț Jurul tău. Puteri necurate stau pe zodia
mea, Ivanca. ■fumurile mi-s socotite din împărăția de
jos, din împărăția i mai de jos. Acesta-i tîlcul
viitoarelor mele căderi.

Superstiții. Tu privești în tine și ți se năzar zece
stră- fln! 41 o zănatică ținînd pistolul în mină. Să
trăiască dracul llu-ha-ha-ha!

(Se ridică, vrea să ia revolverul.)

Știi ce? Dă-mi-1 să împușc și eu.

LUCA

(sare cu un țipăt.)

Jvanca
1

IVANC

A

(*șoptind*

)

Mai e primejdios?

LUCA

(*își revine liniștit*)

E încărcat. Bătrînul are obiceiul să-i lase cocoșul deschis. I Cîteodată se descarcă singur, și atunci bătrînul rîde și zice: vești de la șarpele mort.

IVANCA

(*ia cu grijă revolverul, îl privește pe toate părțile*)

Mi-ar plăcea să împușc și eu. Încotro ?

Pune-1 la loc, Ivanca. Cocoșul e deschis. Pune-1

la loo. IVANCA

Ha! Încotro!

Spre odaia de alături, să-l speriu.

LUCA

Ivanca, pune-1 la loc.

IVANCA

Nu mă atinge.

LUCA

Ce te-a apucat, Ivanca?

IVANCA

Bătrînul — unde-i? Nu e dincolo?

LUCA

Pune-1 la loc.

IVANCA

Să-mi răspunzi, el cum e?

Ip Cino, ei?

LUCA
IV ANCA

101, bătrînul. Mă atrage spre odaia de alături.
Răspund-mi, el cum e? El cum e?

IL* LUCA

Cum l-ai văzut.

IVANCA

K11 nu l-am văzut.

LUCA

Co spui? Nu l-ai văzut?

IVANCA

I n cînd sunt aici, el n-a mai trecut dincoace. Știi
că film despărțiți, eu în odaia mea, tu aici, el dincolo.

LUCA

Nu mi-am dat seama. Atunci, pentru ce tot
întreabă de
ap?

IVANCA

Fiindcă el — el m-a văzut.

LUCA

10 așa de ciudat tot ce se petrece în jurul nostru.

IVANCA

Mi se pare, el e cel dat afară de sinod pentru
scandalul Bfa&icele.

LUCA

f (line ți-a spus?

IVANCA

■ /.iurele sunt pline. Mi-ar plăcea să-l văd.

Mi a povestit slujnica că nu doarme niciodată în
pat.

LUC

Se culcă între patru scînduri, ca într-un

coșciug. Și cîntă. IVANGA

Auie, nu cîntă. Auie ca dintr-o fîntînă fără fund.
Mi-ar plăcea să-l văd.

LUCA

Ivanca să nu-i deschizi. Te-ar prinde." E un monstru. E mîndru de barba lui ca de-o buruiană rară. Să nu-i treci pragul. N-aș putea să sufăr acest gînd.

IVANGA

Mai iubește și acum femeile?

LUCA

Zeite și
slujnici, fără
deosebire, ca-
n vîrsta
pubertății.

IVANGA

LUCA

IVANGA

Vreau să-l

LUCA

văd. Ivanca,

nu.

Trebuie să-l

IVANGA

văd.

LUCA

Să nu treci,

IVANGA

Ivanca.

(se smucește)

Nu mă

LUC

A

atinge. Te opresc.

Trebuie.

LUCA

Nu mă chinui, mai am încă puterea să mă
stăpînesc.

IVANCA
(*deschide ușa*)

Pfirinte, vino să te văd. Părinte, îți deschid. Nu
vrei Mnl?

TATĂL
(*Vine în prag.*)

IVANCA
(*uimită, arată cu revolverul spre el*)

Are mini, uite ochi, uite brațe, barbă și frunte: e

om. TATĂL

: (*O privește lung, nu zice nimic. Se întoarce, iese și închide ușa
după el.*)

IVANCA
(*încă nu s-a recules de uimire*)

Ce ochi ciudați.

LUCA
Animalul a intrat de-acum în sufletul tău.

IVANCA
Ai văzut ce ochi? Luca, ai văzut ce ochi?!
Mă priveau ca din altă lume.

LUCA
Nu te mai gîndi, Ivanca.

IVANCA
Bătrînul nu-mi face bine. El are ochiul rău.

LUCA
Nici mie nu mi-a făcut niciodată bine.

IVANCA
Du-te de aici. Vreau să vorbesc cu el numai eu.
Vreau. Trebuie să vorbesc.

De-acum nu te mai las.

IV ANCA

Numai el m-ar putea răpi în poveste.

LUCA

Nu-mi mai rămîne nimic? Eu știu că ăsta-i
sfîrșitul Tot ce am învins, s-a ridicat în mine ca
un vînt cald și'rau Sau numai din joc m-ai
răscolit?

IVANCA

Din singurătate.

Din tristețe.

Din joc. Din tot ce vrei.

LUCA

(li șoptește întunecat)

Ivanca, te omor.

IVANCA

(ti dă revolverul și-i zice și mai încet)

Omoară-mă. Omoară-mă, are să fie mai bine.

LUCA

(la revolverul, mina li cade încet, apoi închide cu grijă cocoșul.)

IVANCA

(se schimbă dintr-o dată, ride)

Ești un copil. Un copil trist.

(ride)

Ivanca

.

Ce comic ești — cu pistolul în mîină. Ha-ha-hal

LUCA

(își pune revolverul în buzunar.)

TABLOUL AL PATRULEA
A

Aceeasi odaie.

IVANCA

(singură, citește)

/iua întreagă am așteptat ceva.
Citesc o carte, deși ar trebui să trăiesc.
Cînd mă pipăi, simt că sunt încă tot
frumoasă. IV cîmp se văd mulți oameni și
multe păsări. Odată are să vie toamna.

VOCEA TATĂLUI

(din odaia de alături)

Ila-hol Ha-hol Nu e nimenea aci?

IVANCA

(Nu răspunde.)

VOCEA

Ha-hol Ha-hol

IVANCA

(Nu răspunde.)

VOCEA

Ivnnca.

IVANCA

*(tresare, șovăie, oftează; se ridică, azvirle cartea în celălalt
colț și apoi deschide)*

M-ai chemat?

TATĂL

Nu te mai aperi? Unde e revolverul? De ce te
miri Sunt eu, nu te speria.

IVANCA

A plecat. Ți-e frică de el?

TATĂL

Pragul îl trec, numai dacă îmi dai
voie.

IVANCA

IVANCA

E numai mirare. Nu e spaimă.

TATĂL

Ești singură? Unde ți-e arhanghelul păzitor?

IVANCA

E un arhanghel bolnav.

TATĂL

Un arhanghel care ar ști să fie și ucigaș!

Unde-i?

Ieri — de ce n-ai trecut?

TATĂL

Eram sigur că astăzi îmi deschizi tu.

TATĂL

IVANCA

Mi-ai luat puterile. Ai ochiul rău.

Și-acum ce vrei?

In multe ori cred că ești numai un vis. Aș vrea să
te Hă văd că ești aievea!

■TATĂL

jyUlnge-mă.

I

IV ANCA

(il atinge, aproape sacral, cu palmele) lllH! Popă

ori vis. Și ce barbă! S-ar crede că 'vii 'din Hpllt tărîm.

TATĂL

p, Nu, Ivanca, sunt viu: jumătate pămînt, jumătate
spirit ||p. lbreșie-te a doua oară să-mi deschizi ușa.

IVANCA

A ta e puterea, împlinească-se voia ta.

TATĂL

(o cuprinde)

I v unea.

i (O duce în odaia de alături. Ușa se închide după el. Pauză.

Scena rămîne goală.)

BĂIATUL

(intrînd, strigă din răspuseri)

Jidiție specială — Veselia!

(Observă că n

nijloc, face i

. e nimeni în odaie, vine ștremgărește plnă

în i compliment respectuos în fața

șevaletului.)

Itii revedere, domnule 1

H (Pleacă pe unde a venit. Pauză. Scena goală. Liniște, se

audel iresctnd fantastic tic-tacul orologiului de perete. Intră

Luca și Dinu, din fund.)

LUCA

'u ni înțeles vreodată sîngele?

DIN

Nu, eu nu l-am înțeles. Sîngele e al cincilea element, Poate nici nu-i bine să-l înțelegi.

LUGA

Trebuie să plec de-aici pînă nu e prea târziu. Ivanca mă înalță și mă doboară de-o sută de ori în fiecare zi. Vara asta tîrzie are flori veninoase. Roiuri întregi de albine cad ucise pe cîmpuri.

DINU

Cu alte cuvinte, ești hotărît.

LUCA

M-am născut ucigaș și m-am voit spirit curat, iarăși și iarăși, în zadar și iar în zadar. Aripile îmi sunt legate în scîndurele ca un braț scrîntit fără vindecare. Vreau să plec.

DINU

Și unde vrei să ajungi?

LUGA

Umblu.

DINU

Și nu te mai. oprești.

LUCA

Cînd vor cînta cocoșii îmi voi lepăda pentru cea din urmă oară numele și nu mai iau altul. Numele e înjositor și rușinos. Înțeleg să dai nume unui cîne, unui dobitoc, dar unui spirit? Unui spirit nu.

DINU

Straniu pustnic ai să devii. Arta ta va sfîrși aici?

LUCA

Abia aici va începe. Creațiunea acestor mini se va arăta de-acum dezlegată de mine.

DIN

ții, într-adevăr, foarte crud. Toată cruzimea ce
ai adu- j In lăuntricele tale hambare, ți-o
îndrepti acum împo- fl fa.

LUCA

Bji să mă zdrobesc. Am să mă calc în picioare. Aici
pai rămîn.

DINU

JpT unde prietene?

LUCA

l^oi umbla — peste ape și peste munți. Sub mine
stră- ■1, deasupra atotputernicia albastră și
păsările cu instincte

Vmo și
tu.

DINU

(ztmbind)

Unde?

LUCA

ı„, munte. Acolo nu sunt oameni. Acolo mă voi
vindeca.

DINU

(Tace.)

iNii-nii răspunzi? Credeam, credeam mă înțe-
că tu
il

DINU

cbun gândul nu mi se pare. Dimpotrivă, mă simt
ape înaripat. Tu știi că nu mă simt trăind decât
acolo, [• am prilejul să fiu prieten. Și vezi, rămîn
mirat ca sub 6nr nou. O cale s-a deschis, un vis s-
a iscat. Dă-mi mâna.

LUCA

(Nu mai ascultă, privește împrejur îngrijat.)

DINU

fțu te bucuri? Viu și eu.

LUC

Ba da — ba da. Dar A
Ivanca unde-i?

DINU

Poate a plecat undeva.

LUCA

E și mai bine așa. Altfel n-aș mai scăpa. Mai
bine c& nu-i aici. Oricîtă durere mi-ar pricinui,
plecăm prietene, plecăm.

(Își adună umerii și se întunecă.)

Astăzi se întîmplă ceva. Oh, Doamne, astăzi se
întîmplă] ceva. Nu mă părăsi.

DINU

Prietene — drepti Ce luăm cu noi?

LUCA

Pine și sare — adică nimic.

DINU

Bani?

LUCA

Nimic. Numai pofta de a ne
trudi. Celelalte]vin singure.

DINU

O să umblăm mult prin păduri, nu-i așa?

LUCA

Prin păduri, peșteri, stlri, mînăstiri.

DINU

Săraci și liberi.

LUCA

Numai de n-ar sosi Ivanca. Astăzi se întîmplă
ceva.

(Rupe pinza de pe șevalet.)

îfie-ai făcut? DIN
U

Am sfişiat portretul Ivancei. Nu vreau să las nici o
H:

 DINU
 (ia un palton)
■| dintîi popas îl facem abia în munţi.

■I cel din
u Numai
de n-

 LUCA urmă tot
acolo, ■ar DINU
veni Ivanca. LUCA

P« mai luăm?

pimic. Repede doctore.
 DINU
Blocăm. Putem pleca.

 LUCA
 (se pipăie)
|4r trebui să zic „rămas bun lucruri“, dar nu pot. Stai,
îlfi uit. Pistolul să-l las acasă.
 (îl scoate.)

PR'păduri nu-i nevoie de el.
 (Şopteşte.)

pumni între oameni ai nevoi de revolvere.
K *(Se aude din odaia de alături rtsul scurt al Ivancei.)*

LUCA
(încremeneşte)

I Mineal

IC« o? Vino
I

LUC

A
Ai auzit? E ea, în brațele mățăhalei. Ivanca, Ivanc
Ivanca! Bărbosul!

Inimă, închide-ți ochii ca o pasăre pe care o
cufunzi 1 ape. Tulburi ți-au fost toate poveștile.

Unde sunt? Ce mai vreau? Unde merg?

Du-te pământ.

Cufundă-te țară.

DINU

Las-o. Nu voiai să pleci fără s-o mai vezi?

Las-o unde-o fi: în zăvoaiele raiului sau în brațul
animalului.

LUCA

Sufletul i l-am ghicit în trup, cum trupul i l-am
ghici subț haină: un miracol. Și-acum, acum nu mai
pot să cai peste prag, mi se oprește inima.

Spune-mi tu, e Ivanca un om? E Ivanca un om?

DINU

Face să te mai zbați?

LUCA

Orice-aș începe, prietene, nu mai e nici o scăpare.
Pri<v tene, nu mai văd.

DINU

E târziu — vino, dă-mi mîna.

LUCA

Stai.

(Iude ciudat.)

Hî-hî-hî-hî-hî-hî.

Hî-hî-hî.

(Tremură)

Sunt liniștit — nu vezi? Mă stăpînesc. Hî-hî-hî —
nu sunt nebun. Sunt limpede. Dinule, sunt limpede. Îți
pot spune tot ce văd. Tu ai doi ochi, două mîni, ești
om. Îți pot spune tot ce aud. Ha-ha. Broasca-țestoasă,
broasca-țes* toasă! — Hî-hî — mi-ai spus că e târziu.
Sunt limpede, doc*

I Uite ceasornicul, văd că-i târziu. Pentru toate e

prea (*Urlă.*)

Ajutor, ajutor! Nu te speria. O încercare, cea din urmă.

(*Arată misterios spre ceasornicul de perete.*)

Prietene, — o încercare, cea din urmă, și-apoi — am Hivit. Mută arătătoarele înapoi — te rog — te rog. (*Straniu.*)

Mută arătătoarele înapoi. Mută-le, mută-le!

Repede! DINU

Hpt vrei?

LUCA

IC îngrozitor. Ar trebui să bată trei, dar are să bată Hiju. Hî-hî-hî — l-am mai încercat — hî-hî - ce vis ilupid — cînd mă gîndesc, sunt sloi.

(*Urlă.*)

Ajutor, ajutor!

DINU

■Llniștește-te, îl mut dacă vrei. Lipiștește-te, Luca.

K (*Orologiul arată patru fără un sfert; Dinu mută arătătoarele pe trei.*)

LUCA

(*Ascultă cu încordare; orologiul bate patru.*)

DINU

I Numai tu ai astfel de oroloage. Mecanism

absurd. LUCA

I Are o soartă, o soartă de la care nu e abatere.

DINU

(*mută arătătoarele încă o oră înapoi*)

■piu, doi, trei, patru, cinci — e sinistru.

LUCA

■Cit sinistru?! E de înnebunit, prietene, de înnebunit, ■roite'te!

DINU

Eu nu-1 înțeleg. E absurd. Mecanism stricat.

LUGA

Eu înțeleg. E de înnebunit. Hal — Ha-ha!

(Urlă.)

Ha-ha-ha!

(Aleargă cu revolverul spre ușa din dreapta.)

Ivancal Ivanca! Ivanca!

DINU

(ti fine calea, proptindu-se în ușă)

Turbatule, ce vrei? Trezește-te!

LUCA

(se luptă cu el)

Lasă-mă să trec.

DINU

Aruncă revolverul I

LUCA

Nu mai pot, — lasă-mă, — vreau să trec. — Nici o minune nu mai ajută. Taie-mi mâinile, toacă-mă, lasă-mă să trec. Ivanca te omor — ticălosule, — bărbosule, — te [omor - Ivanca! II

DINU

Nebunule, dezmeticește-te! Luca!

LUCA

(Urlă.)

Ha-ha-ha!

(Țipă, se zbate, se luptă să miște pe Dinu din ușă, nu poate, aleargă, urlând, cu revolverul ridicai ptnă tn colțul opus al camerei. Ctnd e aici.)

DINU

(ti strigă)

împușcă!

LUCA

(tntr-o clipă își acoperă ochii cu mina și împușcă spre Dinu, dar nimerește orologiul de perete, care cade. În aceeași clipă cade și el scăpând revolverul.)

(Pauză.)

DINU

(răsuflă adine și ușurat, se apropie de el, li prinde capul

bltnd)

!Liniștește-te — Luca.

LUCA

(deschide ochii)

LUC

Nu ești rănit?

A

DINU

Nu, dragul meu, sunt întreg. Nici un strop de sîng« n-a curs.

LUCA

Eu am țintit spre tine — cum ai scăpat? Fapta

Bucură-te și cîntă.

Pe tine te mai cheamă singurătatea? Pe mine nu mă mai cheamă.

Vreau să rîd între oameni. Cine mai are frică de oameni? Vreau să fiu vesel pe străzi. Cine nu e astăzi vesel pe; străzi?

Prietene, era să cazi în sînge.

Sunt slobod, sunt scăpat.

Sfinții au fiecare cîte-o aureolă peste cap.

(Noi doi avem împreună una singură.

De-acum trebuie să ne-o purtăm tot împreună.

DINU

mea as fi putut să însemne o ucidere.

DINU

Ar fi putut, fără îndoială. Dar împlinirea — sau poate mai mult decît împlinirea — a voit să însemne o vindecare, Cînd ai ajuns în colțul celălalt, nu știu ce m-a îndemnat să-ți strig: „împușcă!“ Poți să-ți închipui, ușor nu mi-a fost.

Și acum mă întreb și eu: mai trăiesc?

Ușor nu mi-a fost.

LUCA

Prietene, dă-mi mîna.

(Se ridică.)

Tu găsești totdeauna cuvintele cele mai frumoase. Sfinții au — fiecare — cîte-o aureolă peste cap. Noi doi avem împreună una singură.

De-acum trebuie să ne-o purtăm tot împreună.

(Les amndoi, pămîntul sună ca o orgă.)